

Alates 2007. aastast juhivad Save the Children Denmark koostöös Taani kroonprintsessi Mary Fondiga Taani lasteaedades ja algklassides ennetavat kiusamisvastast programmi „Kiusamisest vabaks!“, milles keskendutakse kiusamise ennetamisele 3-10 aastastele laste seas.

Eestis veab Taani eeskujul projekti „Kiusamisest vaba lasteaed ja kool“ alates 2010. aastast MTÜ Lastekaitse Liit.

"Kiusamisest vabaks lasteaed ja kool" metoodika on Harku Lasteaia kasutusel alates 2013. aasta aprillist.

"Kiusamisest vabaks!" ennetav metoodika loob lasteaia ja kooli laste vahel üksteist arvestava ja kaasava suhte. Metoodika kasutamisel areneb lastekollektiivis kiusamist ennetav käitumiskultuur - lapsed suhtuvad üksteisesse sallivalt ja austavalt. Nad hoolivad kaaslasest ja sekkuvad kiusamise korral, julgedes kaitsta kaaslast, kes seda ise ei suuda.

Lasteaia loodud heade suhte pagas aitab toime tulla ka sotsiaalsete suhetega koolis. Kuna kiusamise ennetamine on vahetult seotud ühiskonnas aktsepteeritavate käitumisharjumiste ja sotsiaalsete suhete kvaliteediga, on oluline sisendada lastesse positiivseid väärtusi võimalikult varases eas. Praktilist igapäevast pedagoogilist protsessi on vaja analüüsida. See eeldab uurimispõhist lähenemist ja head koostööd lasteaia ning kooli personali ja teadlastega.

Kiusamise ennetamise võtmeisikuks lasteaia ja koolis on õpetaja. Tema suhtumine iseendasse, lastesse, lastevanematesse, kolleegidesse ja inimestesse üldiselt on määrava tähtsusega. Võime küsida: Kuidas õpetaja hindab ennast sõbralike ja toetavate suhete loojana? Kuidas õpetaja iseloomustab erinevaid lapsi ja lapsevanemaid kaaslaste ja koostööpartneritena?

"Kiusamisest vabaks!" metoodika lähtub lapsest ning keskendub kogu lasterühmale tervikuna.

Metoodika toetub järgmistele põhiväärtustele:

1. Sallivus – näha ja aktsepteerida kogu lasterühmas mitmekesisust ning kohelda üksteist võrdsena, mitmekesisuse mõistmine nii üksiku lapse kui rühma tugevdajana.
2. Austus – suhtuda jaatavalt ja hoolivalt rühma igasse lapsesse, olla kõigile hea kaaslane, võtta omaks mitmekesisus ja tunnustada teiste laste erinevusi ja austada igaühe kombeid.
3. Hoolivus – näidata üles huvi, osavõtlikkust, muret ja abivalmidust kõigi kaaslaste vastu – nii endast nooremate kui omavanuste vastu.
4. Julgus – jääda endale kindlaks ja seada oma piirid; välja astuda, nähes lapsi teiste piire rikkumas; olla julge ja hea kaaslane, kes soovib ja on valmis tegutsema ebaõigluse vastu.

Sel õppeaastal (2019/20) on karud kasutusel neljas rühmas (Hiire, Tibu ja Pääsukese rühmas, Lepatriinu rühm alustab oktoobri teises pooles).

Tegevused on planeeritud ja nähtavad rühmade plaanides ELIIS-is, nimetuse all „Karude koosolek“. Õpetajad lõimivad karudega seotud väärtusi oskuslikult ka teiste valdkondade tegemistega ning tehtust saab lapsevanem ülevaate samuti ELIIS-ist. Kuna karud külastavad vahetevahel laste kodusid, siis on loodetavasti vanemate teadmised karu olemasolust ja huvi antud programmi teemade vastu suurem. Lapsevanemal soovime igapäevaste ühiste tegevuste käigus uurida lapselt ka Sõber Karu kohta - kuulata, missuguseid tegevusi on laps Sõber Karuga ühiselt ette võtnud ning millised on lapse mõtted ja tunded. Sõber Karu kaudu saab lapsega arutada ka lapse rõõme ja muresid.

"Kiusamisest vabaks!" koduleheküljelt leiab metoodikaga seotud infot eesti ja vene keeles nii lastega töötav spetsialist, lapsevanem kui ka laps ise.

"Kiusamisest vabaks!" koduleheht:

<http://www.kiusamisestvabaks.ee/>